

W 2016/2017:

-użytkowanie wieczyste

-prawo wewnętrznie/zewnętrznie obowiązujące

1. ISTOTA PRAWA I JEGO FUNKCJE. TWORZENIE I OBOWIĄZYWANIE PRAWA.

Termin „prawo” jest wieloznaczny. Należy wyróżnić **prawo pozytywne**, czyli wytwór człowieka, **prawo naturalne** (zasady moralne/etyczne) i **prawa natury** (np. prawa fizyki)

Prawo pozytywne i naturalne można naruszyć, gdyż określa je powinność

Prawo pełni rozmaite funkcje, np.

- Funkcja **organizacyjna** (porządkująca) – wskazuje sposób postępowania, gdy ten nie jest określony
- Funkcja **ochronna** – zabezpiecza i realizuje kluczowe dla kondycji ludzkiej wartości: życie, zdrowie wolność, własność
- Funkcja **kontrolna i represyjna** – zastosowanie przymusu, jeśli podmioty nie postępują w sposób określony przez prawo
- Funkcja **wychowawcza** – kształtuje porządane postawy moralne i etyczne (minimum!)

Istotę prawa wyrażają trzy zdania: żyć uczciwie, nie szkodzić nikomu i dać każdemu to, co mu się należy.

Norma prawna to reguła postępowania. Składa się z **hipotezy** (zakres obowiązywania), **dyspozycji** (czyli co nam wolno i co musimy) i **sankcji kary/egzekucji/nieważności** (czyli konsekwencji).

Wyróżniamy normy: generalne i indywidualne, abstrakcyjne i konkretne, abstrakcyjno-generalne i indywidualno-konkretne, imperatywne i dyspozytywne. (SEMIIMPERATYWNE- płaca minimalna)

Normy prawne mogą obowiązywać i nie obowiązywać. Wskazują jak powinno być. Mówiąc, że dana norma obowiązuje, znaczy tyle, że adresami (w warunkach hipotezy) powinni postępować zgodnie z dyspozycją, w przeciwnym razie zostaje zastosowana sankcja (czyli państwo kontroluje)

Akt normatywny nie może wejść w życie wcześniej niż z chwilą ogłoszenia. **Vacatio legis** jest to czas od opublikowania aktu do jego wejścia w życie. Publikacja powinna być dokonana w dzienniku urzędowym. Prawo stanowione przez państwo obowiązuje na jego terytorium, a także na np. statkach pływających pod banderą danego państwa.

Współcześnie stanowienie Jest podstawowym sposobem tworzenia prawa. Jest to jednostronne działanie podmiotu dysponującego stosowną kompetencją, poprzez akty normatywne, czyli zawierające normy o charakterze abstrakcyjno-generalnym. Akt normatywny składa się z nagłówka, preambuły, części merytorycznej oraz przepisów przejściowych i końcowych.

Nagłówek zawiera informacje, jaki to rodzaj aktu, datę jego ustanowienia i tytuł. Preambuła to postać uzasadnienia, a część merytoryczna to przepisy regulujące. Przepisy przejściowe – kwestia obowiązywania aktu normatywnego

2. SYSTEM PRAWA. ŹRÓDŁA PRAWA

System prawa to uporządkowany zbiór norm prawnych, między którymi występują relacje formalne i materialne. Jest niesprzeczny i zupełny. Jest on uporządkowany pionowo jak i poziomo. **Podział pionowy oznacza hierarchię prawa, zaś poziomy dzieli prawo na: publiczne i prywatne, materialne i procesowe (i ustrojowe) oraz na gałęzie prawa.**

Prawo publiczne	a	prawo prywatne
sprawy państwa		sprawy jednostki
nadrzędność		równorzędność
sankcja z urzędu (tak jakby z automatu)		sankcja z wniosku jednostki
normy bezwzględnie obowiązujące		normy względnie obowiązujące

Prawo materialne	a	prawo procesowe
reguły postępowania		co się dzieje gdy prawo materialne jest naruszane
norma sankcjonowana		norma sankcjonująca

Prawo ustrojowe (leżące obok prawa materialnego i procesowego) określa organizację organów państwowych, np. sądów (regulujących prawo procesowe)

Można wyróżnić **źródła prawa w znaczeniu: formalny, materialnym i poznawczym**.

Formalne źródło prawa tworzy i utrzymuje prawo obowiązujące w danym systemie (np. ustawy i rozporządzenia), materialnym, czyli zespół czynników, które spowodowały powstanie konkretnych norm (pozaprawne, czyli np. ekonomiczne, społeczne) i poznawczym, czyli zbiory, z których czerpie się treści norm prawnych (np. dziennik ustaw)

Źródłem prawa jest sformalizowany akt prawny wydany przez upoważniony organ państwa zawierający przepisy prawne (czyli tylko źródła prawa w znaczeniu formalnym)

Źródła prawa są sformalizowane, stanowione przez upoważnione organy państwa, zbudowane z przepisów prawnych. Żeby weszły w życie muszą być ogłoszone (promulgacja)

Źródła prawa: Konstytucja, ustawy (parlament), rozporządzenia z mocą ustawy (organy władzy wykonawczej), ratyfikowane umowy międzynarodowe (Rada Ministrów), rozporządzenia (Minister)

3. PRAWO KONSTYTUCYJNE – DEFINICJA ORAZ ZAKRES. PODSTAWOWE ZASADY KONSTYTUCJI RP. WOLNOŚCI, PRAWA I OBOWIĄZKI OBYWATELA

Przedmiotem regulacji prawa konstytucyjnego są podstawowe instytucje oraz zasady ustroju politycznego i społeczno-gospodarczego państwa, czyli organizacja państwa i metody działania władzy państwowej. Jest rozległy i ogólny, zawiera zagadnienia fundamentalne

Zakres konstytucji:

- Wskazanie sposobów realizacji władzy suwerena
- Określenie zasad ustroju państwa
- Status jednostki w państwie
- System źródeł prawa
- Struktura i kompetencja organów
- System ochrony konstytucji

Konstytucja RP składająca się z preambuły i 13 rozdziałów jest najobszerniejszą konstytucją państw europejskich. Przyjmuje ZASADĘ POMOCNICZOŚCI (SUBSYDIARNOŚCI), która polega na tym, że państwo powinno pomagać społeczeństwu w rozwiązywaniu problemów. Formułuje zasady i instytucje ustroju państwa. Przyjmuje też zasadę państwa prawnego i znaczenia prawa w funkcjonowaniu państwa.

Funkcje konstytucji:

- Funkcja prawna (jurydyczna) – sama jest podstawowym źródłem prawa
- Integracyjna – konsensus społeczny
- Organizatorka – określa zasady organizacji i funkcjonowania państwa
- Programowa – wytycza kierunki rozwoju państwa i jego instytucji
- Wychowawcza – upowszechnia system wartości i idei

Podstawowe zasady prawa konstytucyjnego:

- RP jest dobrem wszystkich obywateli
- RP jest państwem jednolitym, tzn. terytorialnie niepodzielnym i integralnym
- Zasada praworządności
- Zasada jurydyczności konstytucji (czyli na czele prawa stoi konstytucja)

Zasady prawa, zasady konstytucyjne ustroju, zasada demokratycznego państwa, zasada zwierzchnictwa narodu, zasada ochrony życia ludzkiego, zasada ochrony praw słusznie nabytych, zasada pewności podatków

WOLNOŚCI jednostki, czyli prawa wolnościowe, nie wynikają z prawa przedmiotowego. Prawo pozytywne określa jedynie granice wolności i udziela ochrony w przypadku zagrożenia

PRAWA człowieka to ogół praw przysługujący każdej osobie ludzkiej. Prawa podstawowe nadaje konstytucja. Prawa obywatelskie przysługują osobom, które posiadają obywatelstwo danego państwa.

PRAWA I WOLNOŚCI OSOBISTE dotyczą życia prywatnego każdego człowieka pod władzą państwa polskiego. Prawo do życia, nietykalność osobista, prawo do rzetelnej procedury sądowej, prawo do ochrony prywatności, wolność poruszania się, wolność sumienia, wolność wyrażania poglądów

PRAWA I WOLNOŚCI POLITYCZNE są związane ze sferą życia politycznego, publicznego. Obowiązki nie zostały uregulowane tak szczegółowo, jak wolności i prawa. Dotyczą relacji jednostki z państwem. Obowiązek płacenia podatków, wierności wobec państwa, obowiązek przestrzegania prawa, obowiązek obrony, obowiązek ponoszenia ciężarów świadczeń publicznych, obowiązek dbałości stan środowiska.

4. ZASADA PODZIAŁU I RÓWNOWAGI WŁADZ. ORGANY WŁADZY W RP

Zasada podziału władzy przejawia się w podziale kompetencji i odpowiedzialności, czyli na podmiotowym rozgraniczeniu **władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej**. Wyklucza supremację któregośkolwiek organu i wzajemne hamowanie. Trójpodział władzy został wprowadzony przez małą konstytucję w 1992r.

Podział władzy odzwierciedla najważniejsze funkcje państwa: legislacja, wykonywanie prawa i rozstrzyganie sporów prawnych.

ORGAN PRAWODAWCZY/USTAWODAWCZY – upoważniony do tworzenia prawa, demokratycznie powołany parlament (sejm i senat). Może upoważnić inne organy władzy (rząd, prezydenta, wojewodę) do tworzenia prawa, lecz najważniejsze akty prawne (ustawy) tylko przez parlament

Parlament – ma dwuizbową strukturę; Sejm złożony z 460 posłów i Senat złożony ze 100 senatorów. Senat zgłasza Sejmowi swoje propozycje a Sejm uchwala ustawy i kontroluje Rade Ministrów. Kadencja trwa 4 lata

ORGAN WYKONAWCZY (władza wykonawcza-egzekutywna) - wykonuje zadania państwowe określone przez władzę ustawodawczą. Administracja państwa, ale także działalność o charakterze politycznym, prezydent i rada ministrów

Prezydent – 5 letnia kadencja, głowa państwa, funkcja m.in. reprezentatywna, zwierzchnik Sił Zbrojnych RP, Rada Ministrów – wykonywanie ustaw i stanowienie prawa. Prezesem Rady Ministrów jest Premier.

ORGAN SĄDOWNICZY rozstrzyga spory prawne w oparciu o przepisy prawne, określa się wymiarem sprawiedliwości. Mogą też dokonywać kontroli zgodności działań organów. Sady(administracyjne,

konstytucyjne, najwyższy, wojskowy rejonowy, apelacyjny) i trybunały (konstytucyjny-zgodność ustaw z konstytucją i stanu- nad politykami)

Sąd najwyższy – sprawuje kontrole nad sądami powszechnymi i wojskowymi, wyjaśnia niejasne przepisy prawne; składa się z 4 izb

Sądy powszechne: rejonowe, okręgowe i apelacyjne

Sądy wojskowe: garnizonowe, okręgowe

Sądy administracyjne – do kontroli działalności administracji

Trybunał Konstytucyjny – chroni spójność i zupełność całego systemu, sprawdza zgodność aktów z konstytucją

5. PODSTAWY PRAWNE DZIAŁANIA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO do przeczytania

Samorząd terytorialny jest ujęty w Konstytucji, jako element prawnoustrojowy RP. Zadania publiczne, które służą zaspokajaniu potrzeb samorządu, są wykonywane jako zadania własne. Ustawa może zlecić jednostkom samorządu wykonywane innych zadań publicznych. Podstawową jednostką jest gmina, która podejmuje i realizuje działania lokalne. Istotne znaczenie dla demokratyzacji życia publicznego. Zaspokaja też potrzeby mieszkańców, organizuje ochronę zdrowia, pomoc społeczną, oświatę, budowę i utrzymanie dróg, rejestruje urządzenia, małżeństwa, zgony

Podmiot samorządu tworzy społeczność lokalna zamieszkała na danym terenie.

Przedmiotem jest sprawowanie funkcji administracji publicznej.

Zadania samorządu są określone ustawami.

Posiada osobowość prawną, ma udział w dochodach publicznych prawo do ustalania wysokości podatków, prawo do referendum, prawo do ustanawiania aktów prawa miejscowego.

6. PODSTAWY PRAWA ADMINISTRACYJNEGO. PODMIOTY TEGO PRAWA. FORMY DZIAŁANIA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Prawo administracyjne jest gałęzią prawa publicznego normującą organizację i działalność administracji publicznej. Przedmiotami są administracja oraz procesy administrowania, które mają na celu dobro publiczne.

Administracja jest to taka działalność państwa, która nie jest ani ustawodawstwem ani wymiarem sprawiedliwości. Jej cechy to: działanie w imieniu i w ramach państwa, możliwość użycia przymusu państwowego i związanie administracji prawem (ustawą)

Działania, cele, zadania, formy i metody są zróżnicowane i zmieniają się. Jest prawem publicznym, wkracza w sferę wolność i innych praw obywateli. Stosuje sankcje. **Podmiotami są organy administracji: rządowej, samorządowej, zakłady administracyjne i inne podmioty administracyjne.** Adresatami norm są obywatele, osoby prawne i podmiotowość bierna, którą ocenia się według norm prawa cywilnego.

Formy działania administracji publicznej są różne. Klasyfikacja jest dokonywana w oparciu o władztwo, skutek prawny działań, charakter działań, sferę skutku i adresata skutku prawnego.

FORMY DZIAŁANIA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ:

- Władcze (jednostronne)
 - akty normatywne
 - akty administracyjne
- niewładcze (dwustronne)
 - umowy cywilnoprawne
 - porozumienia administracyjne
 - ugody administracyjne
 - działania faktyczne

7. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRAWA PROCESOWEGO NA PRZYKŁADZIE PROCEDURY CYWILNEJ I ADMINISTRACYJNEJ

Ogólnie **prawo procesowe** to zespół norm regulujących prawa i obowiązki organów procesowych, stron i innych uczestników postępowania, tok czynności procesowych, których celem jest rozstrzygnięcie sprawy i wykonanie rozstrzygnięcia

POSTĘPOWANIE CYWILNE ma na celu ochronę praw podmiotowych wpływających ze stosunków materialno prawnych, cywilnych oraz stosunków prawa rodzinnego i opiekuńczego, prawa pracy, ubezpieczeń

Funkcje postępowania cywilnego stanowi tę część wymiaru sprawiedliwości, która polega na ochronie interesów indywidualnych:

- Realizowanie i konkretyzowanie norm prawnych
- Wydawanie zarządzeń, zezwoleń i zwolnień
- Dokonywanie czynności dokumentacyjno-rejestrowych
- Dokonywaniu innych czynności przekazanych sądowi w drodze ustawy

Toczy się przed sądami powszechnymi i Sądem Najwyższym, a także przed notariuszami i komornikami. W ramach postępowania cywilnego wyróżnia się postępowanie **rozpoznawcze** i **egzekucyjne**.

POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE przed sądami administracyjnymi ma na celu sądową **kontrolę działalności administracji publicznej**. Podmiotami są:

- sądy administracyjne
- sądy postępowania
- prokurator, rzecznik praw obywatelskich

Sądami administracyjnymi są Naczelny Sąd Administracyjny i wojewódzkie sądy administracyjne

Stronami w sądach administracyjnych są skarżący i organ, którego działania lub bezczynność są podmiotem skargi.

8. POJĘCIE RZECZY KLASYFIKACJA. CZĘŚCI SKŁADOWE, PRZYNALEŻNOŚCI I POŻYTKI Z RZECZY

Rzeczy są unormowane w części ogólnej Kodeksu Cywilnego. To dobra, które odpowiadają następującym wymogom:

- są materialnymi częściami przyrody
- są na tyle wyodrębnione, że mogą być traktowane jako dobra samoistne

Rzeczy można podzielić na **ruchomości** i **nieruchomości**.

Nieruchomości to części powierzchni, które stanowią odrębny przedmiot własności, a także budynki trwale z gruntem związane. Ruchomości to wszystko to, co nie jest nieruchomością. Należy zatem uznać, że są to rzeczy wyodrębnione od innych fizyczne, które można przenieść.

Podział na rzeczy **podzielne** i **niepodzielne** ma znaczenie w zniesieniu współwłasności.

Rzeczy w obrocie to materialne przedmioty dopuszczone do wymiany i co do których można ustanowić prawo. Rzeczy wyłączone z obrotu nie mogą stanowić przedmiotu praw rzeczowych.

Częścią składową rzeczy jest wszystko, co nie może być od niej odłączone bez uszkodzenia lub istotnej zmiany przedmiotu. Bywają elementami ruchomości jak i nieruchomości. Określony przedmiot staje się częścią składową, jeśli:

- jest połączony z rzeczą w sensie fizycznym, gospodarczym
- odłączenie spowodowałoby zmiany całości bądź przedmiotu odłączonego
- połączenie musi być trwałe, a nie przemijające

np. silnik i koła w samochodzie, drzewo w lesie

Przynależnościami są rzeczy ruchome potrzebne do korzystania z rzeczy głównej, jeżeli pozostają z nią w faktycznym związku. Są to np. pokrowce na siedzenia samochodowe, koło zapasowe, zestaw kluczy, czyli te, co służą do komfortowego korzystania z rzeczy głównej

Pożytki dzieli się na pożytki rzeczy (naturalne i cywilne), i pożytki prawa.

Pożytkami rzeczy są dochody, jakie przynosi rzecz; mogą być naturalne (zboże, owoce) oraz cywilne, czyli dochody jakie rzecz przynosi, np. czynsz dzierżawy.

Pożytkami prawa są dochody, jakie prawo przynosi zgodnie ze swoim przeznaczeniem. Prawo pobierania pożytków przysługuje właścicielowi, ale może też innej osobie na podstawie szczególnej regulacji prawnej lub umowy.

9. POJĘCIE I KLASYFIKACJA PRAW RZECZOWYCH. OCHRONA PRAW RZECZOWYCH

Prawo rzeczowe w znaczeniu przedmiotowym to zespół przepisów prawnych, które regulują problematykę przedmiotowych praw rzeczowych

Prawa rzeczowe w znaczeniu podmiotowym oznaczają prawa podmiotowe, które dotyczą rzeczy i zostały ukształtowane, jako prawa bezwzględne, czyli skuteczne wobec wszystkich.

W odróżnieniu od praw wierzytelskich, prawa podmiotowe należą do kategorii praw bezwzględnych.

Jako prawa bezwzględne są skuteczne wobec bezprawnych naruszeń ze strony jakiejkolwiek osoby. Kolejną cechą praw rzeczowych jest ich zamknięty katalog. Można ustanawiać tylko prawa, które przewidują ustawy.

Z powodu bezwzględnego charakteru prawa rzeczowe powinny być jawne dla otoczenia. Jawność jest gwarancją ochrony tych praw.

Podział praw rzeczowych

-WŁASNOŚĆ	-UŻYTKOWANIE WIECZYSTE	INNE OGRANICZONE PRAWA RZECZOWE: -użytkowanie -służebności -spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu -hipoteka
-----------	------------------------	---

Podział na trzy kategorie wiąże się z zakresem uprawnień. Naczelną funkcję pełni tu prawo własności, którego treść obejmuje najszerze uprawnienia. Z prawa własności wywodzą się prawa rzeczowe ograniczone, będące prawami na cudzej rzeczy.

Prawa **samoistne** (samodzielne) i **niesamoistne** (akcesoryjne) – prawami niesamoistnymi są hipoteka i zastaw –prawa akcesoryjne względem wierzytelności, którą zabezpieczają

Prawa **zbywalne** a **niezbywalne** – prawa zbywalne to takie które można przenieść na drugą osobę; niezbywalne to użytkowanie i służebności

10. POSIADANIE

Posiadanie nie jest prawem rzeczowym. Posiadaczem rzeczy jest ten, kto nią faktycznie włada jak właściciel oraz ten, kto nią faktycznie włada jak użytkownik, zastawnik, najemca, dzierżawca lub mający inne prawo, z którym łączy się władztwo. Zawiera dwa elementy:

- Fizyczny element władania rzeczą

- Element psychiczny, rozumiany jako zamiar władania rzeczą dla siebie.

Posiadaczem jest zatem ten, kto włada rzeczą i posługuje się nią jak osoba, która ma prawo własności lub inne prawi do rzeczy. Na przykład posiadaczem nieruchomości jest nieformalny nabywca, natomiast nie jest znalazca który chce zwrócić rzecz właścicielowi.

Od posiadacza należy odróżnić dzierżenie, które też jest rodzajem władztwa nad rzeczą cudzą, ale nie dla siebie, lecz w imieniu innej osoby. Przechowawca rzeczy, kierowca samochodu należącego do przedsiębiorstwa. Skutki prawne posiadania są uzależnione od tego czy:

- Posiadanie jest prawne czy bezprawne
- Od tego czy jest to posiadanie w dobrej czy złej wierze

11. PRAWO WŁASNOŚCI – POJĘCIE, TREŚĆ I WYKONYWANIE. WSPÓŁWŁASNOŚĆ

Własność jest każdą formą władania majątkiem. Prawo nadaje jej formę jurydyczną. Instytucja prawa własności wywodzi się z prawa cywilnego i stanowi jego kolejny filar.

W szerszym znaczeniu to synonim wszystkich praw majątkowych. Mówi się np. o własności praw autorskich, własności górniczej, przemysłowej, własności wierzytelności.

Rozporządzenie własnością może mieć następujące postaci:

- Wyzbycia się własności poprzez przeniesienie własności
- Obciążenie własności przez ustanowienie ograniczonych praw rzeczowych
- Zniesienie prawa własności przez porzucenie rzeczy ruchomej oraz zniszczenie jej

Wykonywaniem prawa własności z naruszenia zasad współżycia społecznego jest np. żądanie właściciela, żeby osoba władająca jego nieruchomością wydała mu nieruchomość, np. W okresie poważnej choroby członka rodziny. Nabywca uzyskuje własność z chwilą wydania mu rzeczy z chwilą objęcia w posiadanie

Współwłasność występuje wówczas, gdy własność tej samej rzeczy przysługuje niepodzielnie kilku osobom. Każdemu zatem przysługuje prawo do całości rzeczy. Rzecz nie jest podzielona, a żadnemu ze współwłaścicieli nie przysługuje wyłączne prawo do fizycznie określonej części rzeczy.

Współwłaściciele są nadal odrębnymi podmiotami prawa.

Zniesienie współwłasności może nastąpić przez:

- Fizyczny podział rzeczy wspólnej
- Przyznanie tej rzeczy jednemu (lub niektórym) ze współwłaścicieli
- Sprzedaż rzeczy wspólnej, czyli tzw. Podział cywilny

12. UŻYTKOWANIE WIECZYSTE. OGRANICZONE PRAWO RZECZOWE. UŻYTKOWANIE I SŁUŻEBNOSCI

Użytkowanie wieczyste to forma taniego długotrwałego i zbliżonego do prawa własności korzystanie z gruntu budowlanego. Jest to prawo pośrednie między prawem własności a ograniczonymi prawami rzeczowymi. Prawo użytkowania wieczystego **jest prawem na rzeczy cudzej**, tak jak ograniczone prawa rzeczowe, a przy tym zawiera wiele atrybutów prawa własności. Użytkowanie wieczyste stanowi trwałą formę korzystania z gruntów będących własnością Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego. **Minimum 40 lat, ale optymalnie 99 lat**

Ustanowienie użytkowania wieczystego wymaga:

- Wyboru kontrahenta w trybie przetargowym
- Zawarcia umowy
- Wpisu do księgi wieczystej

Umowa wymaga formy aktu notarialnego pod rygorem nieważności!

Wygaśnięcie użytkowania wieczystego następuje w razie:

- Upływu czasu, na który użytkowanie zostało ustanowione
- Wywłaszczenia
- Rozwiązania przez strony umowy
- Zrzeczenia się użytkowania wieczystego
- Konfuzji – przejścia użytkowania na właściciela

OGRANICZONE PRAWA RZECZOWE są prawami na rzeczy cudzej. Ich treść sprowadza się do wykonywania niektórych uprawnień przysługujących w zwykłych warunkach właścicielowi. Sfera uprawnień jest ograniczona, przyznana przez ustawodawcę. Są to prawa, które stanowią obciążenie, prawa własności, nigdy jednak nie pozbawiają właściciela wszystkich praw.

Przedmiotem ograniczonych praw rzeczowych są rzeczy, najczęściej cudze nieruchomości. Jedynie prawo użytkowania może obciąża zarówno nieruchomości jak i ruchomości.

Prawa rzeczowe ograniczone powstają najczęściej w drodze umowy właściciela z osobą, która nabywa w ten sposób prawa.

Prawo użytkowania jest ograniczonym prawem rzeczowym, które najmocniej obciąża cudze prawo własności. **UŻYTKOWANIE** polega zatem na korzystaniu z rzeczy w sposób podobny, ale nie identyczny z tym, w jaki czyni to właściciel. Przedmiotem użytkowania może być rzecz- zarówno nieruchomość jak i ruchomość. Użytkowaniem można obciążyć również prawa zbywalne, takie jak np.

udział we współwłasności, obligacje, pożyczki, wierzytelności. Pożyczki przypadają użytkownikowi. Prawo użytkowania jest **NIEZBYWALNE**.

SŁUŻEBNOŚCI są to prawa rzeczowe obciążające **nieruchomości**. Gruntowe, osobiste i przesyłu. Służebności zarówno gruntowe jak i osobiste powstają przede wszystkim w drodze umowy. Umowa zawarta między właścicielem nieruchomości obciążonej a nabywającym prawo służebności właścicielem nieruchomości powinna określić niezbędną treść ustanowionego prawa, stosownie do potrzeb

13. SPOŁDZIELCZE WŁASNOŚCIOWE PRAWO DO LOKALU. ZASTAW I HIPOTEKA. KSIĘGI WIECZYSTE

Obecnie wyłączono bieżącą możliwość ustanowienia spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu. Jest to prawo rzeczowe. Zgodnie z ustawą z 14.06.2007r o zmianie ustawy jest to prawo zbywalne, przechodzi na spadkobierców i podlega egzekucji.

Kodeks cywilny przewiduje dwa zabezpieczenia rzeczowe: zastaw i hipotekę. Obie są powołane przez ustawodawcę w celach „zastawniczych”. W obu przypadkach wierzyciel może się zaspokoić z obciążonej rzeczy bez względu na to czyja stała się własnością. Zasadniczą różnicą między hipoteką a zastawem jest taka, że hipoteka jest zabezpieczeniem na nieruchomości, jest tylko pieniężna i umowę można zawrzeć też z osobą uprawnioną (nie tylko z samym właścicielem), i zastaw stanowi zabezpieczenie na rzeczach ruchomych, jest pieniężny i niepieniężny a zawarcie umowy tylko między właścicielem i wierzycielem. Na treść praw hipoteki i zastawu składają się dwa uprawnienia:

- Możliwość zaspokojenia z nieruchomości czy rzeczy oddaje pod zastaw
- Pierwszeństwo zaspokojenia przed wierzycielami

Wspólne cechy hipoteki i zastawu to m. In.:

- Są prawami akcesoryjnymi, zależnymi od wierzytelności
- Właścicielami nie szkodzi nigdy zmiana osoby właściciela (nawet po ustanowieniu zastawu czy hipoteki)
- Tryb zaspokojenia wierzyciela regulowany jest przepisami sądowymi postępowaniu egzekucyjnym

W celu ustalenia stanu prawnego nieruchomości powinno się założyć księgę wieczystą. Księgi wieczyste spełniają funkcję nie tylko ewidencyjną; wpisy do ksiąg pociągają za sobą także skutki w sferze prawa materialnego czyli kształtują w sposób specjalny nabywanie i utratę praw rzeczowych na nieruchomościach. Księgi wieczyste prowadzone SA dla poszczególnych nieruchomości, niezależnie od zmian właściciela. Głównym prawem występującym w zapisach Ksiąg Wieczystych jest prawo własnościowe

Skutki prawne wpisów do Ksiąg:

- Zasada wpisu?
- Zasada rękojmi wiary publicznej ksiąg wieczystych
- Zasada skuteczności
- Zasada pierwszeństwa praw ograniczonych rzeczowych

14. ELEMENTY PRAWA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ. PROBLEMATYKA DOZWOLONEGO UŻYTKU OSOBISTEGO.

Prawo własności intelektualnej – termin obejmujący elementy różnych działów prawa, regulujące zasady korzystania z tzw. Własności intelektualnej. Prawo autorskie, patenty i znaki towarowe. Dobra objęte prawem autorskim są chronione od momentu ich powstania, bez konieczności rejestrowania ich.

Patentować można tylko wynalazki. Chronione utwory można wykorzystać tylko na użytek własny.

Dozwolony użytek w zakresie prywatnym jest generalnie zwolniony z roszczeń finansowych. Jest on jednak dość niejasno ograniczony do „osób pozostających w związku osobistym, w szczególności pokrewieństwa, pozostawania w stosunku towarzyskim towarzyskiego”. Trudne do interpretacji jest w szczególności pojęcie pozostawania w stosunku towarzyskim, zwłaszcza w wypadku dzielenia się utworami w forach elektronicznych – istnieją w tym zakresie rozbieżne interpretacje.

Z zasad użytku osobistego wyłączone są programy komputerowe, co oznacza, że kopii programów nie wolno wypożyczać czy odstępować nawet znajomym, chyba że licencja na to wyraźnie zezwala.